

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

INDUSTRISKE SVOJINE

Razred 68 (1)

Izdan 1. Julia 1932.

PATENTNI SPIS ŠT. 8984

Lipuš Ignac, mehaniker, Maribor, Jugoslavija.

Kombinirana ključavnica brez vzmeli.

Prijava z dne 19. januarja 1931.

Velja od 1. avgusta 1931.

Napaka vseh z vzmetsnimi pripomočki in s sličnimi organi opremljenih ključavnic je, da ne delujejo več, kakor hitro je vzmet vsled pomanjkljivosti materiala ali večletne uporabe izgubila svoje silo.

Smoter predstoječe iznajdbe je kombinirana ključavnica, ki omogoča brez uporabe vzmeli sigurno delovanje vseh organov za odpiranje in zapiranje ključavnice.

Kombinirana ključavnica brez vzmeli je označena s tem, da je v oboju ključavnice napravljeno tri ali več vsporednih, z višjem obdanih poprečnih prevrtin, ki segajo deloma v zapiralni organ, ki je vrijen v gladko odprtino ključavničnega oboja; medtem ko so v teh prečnih prevrtinah vložene, proti popolnem izvitju zavarovane vijačne pušice z zunaj ključavničnega oboja se nahajajočimi prijemki, in da ima vsaka vijačna pušica na kakršnemkoli mestu gladki izjem ki odgovara prečni zarezi na delu presegajočega zapiralnega organa tako, da pridejo z zasukanjem vijačne pušice njih zareze točno nasproti izjemam zapiralnega organa, kar omogoča premik zapiralnega organa v oboju ključavnice.

V smislu predstoječe iznajde so v risbi predložene nekatere izvedbene oblike kombinirane ključavnice in sicer predstavljajo fig. 1—5 takozvano visečo ključavnico za kolesa, kasele, kovčeve, vrata i t. d.; fig. 6—8 takozvano nabitno ključavnico za notranjo stran vrat, blagajn i t. d., fig. 9 takozvano vdolbno ključavnico za lesena vrata in fig. 10 kot ključ služečo šablono ključa za nabitne in vdolbne ključavnice v smislu fig. 6—9.

Pri najenostavnnejši obliki kombinirane ključavnice (visečo ključavnice fig. 1—5) obstoji ključavnični oboj A iz masivnega prizmatičnega dela jekla, železa ali kaj drugega, na česar ozkih vzdolžnih str. neh so predvidene tri vsporedne vijačne prevrtine D₁, ki so nekako od sredine do nasproti ležeče ozke strani v nekoliko več jem primeru podaljšane v glatke prevrtne D₂.

Obešaljna kljuka B je z obema svojima locnema B₁ in B₂ vpostavljena v dveh vsporednih vzdolžnih prevrtinah oboja ki sta urejeni tako, da se deloma križata z vprečnimi prevrlinami D₁. V odprtino D₁ segajoči deli locna B₁ se obvršajo in zareze B₂ o premijo s tekočim višjem (fig. 2, levo).

V prevrtine D₁ se zavijejo z zunanjimi glavicami C₂ opremljene vijačne pušice C, od katerih ima vsaka na drugi strani gladko, povprečni zarezi presegajočega dela locna B₁ odgovarjajočo zarezo C₁ (fig. 2 desno, in fig. 3). Na notranji strani oboja ključavnice so pušice C opremljene z glavicami C₃, ki drsijo v gladkih prevrtinah D₂ in preprečujejo popolno izvitje vijačnih pušic C iz ključavničnega oboja A. Prevrtine D₂ so na ozki strani oboja zaprte z varjenimi, spojenimi ali zavilimi pokrovi D₃ tako, da ne izkazuje viseča ključavnica nikake proste odprtine, skozi katere bi mogla uhajati voda ali prah.

V zaprtem stanju te ključavnice segajo pušice C s celim presekom popolnoma ali deloma v zereze B₂ locna B₁ (fig. 2, levo, in fig. 4) s čimer je onemogočen izvleček kljukice B iz ključavničnega oboja A.

Ako pa se nahajo gladki izjem C₁ vsake vijačne pušice C točno nasproti k temu pripadajoči vijačni zarezi B₃ locna B₁ (fig. 2 desno, in fig. 3) potem se more kljuka B brez nadaljnega izvleči. Najmanjši zasuk ene same vijačne pušice C iz tega položaja zadostuje, da se locen B₁ v ključavnici zapre. Ker so pušice C opremljene z tankim vitjem in leže točno v prevrtinah D₁ se s lipanjem glavic C₂ ne more ugotoviti, katera pušica C je zapahnila locen B₁ (fig. 2, levo) in katera pušica C se točasno nahaja v stanju izpušlitve. Neupravičenec bi toraj moral v svrhu preizkušnje vseh številnih kombinacij, ki so utemeljeni z raznimi zasukanji glavic C₂ treh vijačnih pušic, rabiti zelo veliko časa, da bi našel tisto kombinacijo v kateri so vse tri pušice C vpostavljene v odprto stanje (fig. 2, desno). Toliko časa pa neupravičenec za otvoritev ključavnice ne more imeti in je s tem uporaba odpiračev ali odvezetje voščenih odtisov za izdelavo ponarejenih ključev izključeno. Taka kombinirana ključavnica nudi torej večjo varnost, kakor sedanje komplikirane ključavnice s številnimi pripomočki.

V svrhu hitre vpostavitve vseh treh vijačnih pušic C v odprto stanje (fig. 2, desno) služi lastniku ključavnice pločevinasta šablon Z (fig. 5), ki se njeni zobje Z₁, Z₂, Z₃ vrinejo pod vijačne glavice C₂ (fig. 1). Debelina posameznih zob je odmerjena tako, da ob zavijanju vijačnih glavic C₂ na šablonu pride izjem C₁ vsake vijačne pušice C točno nasproti zarezi B₃ locna B₁ (fig. 3), s čemer se more obešalna kljuka B izvleči.

Take viseče ključavnice se uporabljam pri kolesih, kasetah, kovčekih, vratih itd. in so vsled njihove strojne izdelave cenejše kakor dosedaj uporabljoče viseče ključavnice s vtikalnim ključem ali drugimi ključnimi konstrukcijami.

Pri izvedbeni obliki kombinirane ključavnice predočene v fig. 6—8 kot takozvanje nabitne ključavnice in pri v fig. 9 predočeni takozvani vdoljni ključavnici je zapiralni organ ključavnici zapah R, ki ima na svojem gornjem robu z viljem opremljene zareze (na isti način kakor B₃ v locnu B₁, fig. 2) za, oboj A prehajajoče in na obeh koncih s prijemki C₁ in C₂ opremljene vijačne pušice C, dočim ima zapah R na svojem spodnjem robu obzobje, v katero sega zobalo-kolesce, oboj A prehajajoče in na obeh koncih istotako s prijemki E, in E' opremljene sukalne pušice E, da se zamore zapah R premikači od zunanje in notranje strani vrat.

Tako pri nabitni ključavnici (fig. 6—8), kakor tudi pri vdoljni ključavnici (fig. 9)

segajo prijemki C₂ na zunanji strani vrat in prijemnikih C₁' na notranji strani vrat v nasprotni meri ven, to se pravi, najgloblje zavit prijem C₂ na zunanji strani vrat odgovarja najdalje predsegajočemu prijemku C₁' na notranji strani. Potem takem se ne more za odpiranje ključavnice od zunaj in od znotraj uporabljati ena in ista debelost zobovja na pločevinastli šabloni Z. V smislu predstoječe iznajdbe se torej na zunanji strani vrat kot ključ služeča šablonu Z opremi s provokotno zapognjenim hrbtom R' (fig. 10), ki izkazuje prijemkom C₂' na notranji strani vrat odgovarjajoče stopnje R₁, R₂, R₃. S tem izdelkom ključa se doseže to, da se omogoči z eno in isto šablonu otvoritev ključavnice od zunanje strani vrat z zasukom prijemkov C₂ na zobje Z, Z₂, Z₃ in otvoritev od notranje strani vrat z zasukom prijemkov C₁' na stopnje R₁, R₂, R₃ ključevega hrpta R'.

Da se uredi funkcija kot ključ služeče šablonne neodvisno od debelosti vrat in vpostavitev ključavnice, to se pravi pri izdelavi ključavnice z razdelbo izjem C₁ na vijačnih pušicah C za otvoritev zapaha R določene razlike debelosti posameznih zobov Z₁, Z₂, Z₃ oziroma višine posameznih stopenj R₁, R₂, R₃ ključevega hrpta R' kontrolirati vedno na eni in isti podstavni ploskvi za ključovo šablonu, — privije se pri nabitni ključavnici (fig. 6—8) na k zunanji strani vrat obinjeni steni ključavnice, ozir. pri vdožnji ključavnici (fig. 9) na sprednji in zadnji steni oboja ključavnice A s pomočjo rezdaljne cevke S₂ ali drugih prilog in s pomočjo v ključavnici oboj prehajajoče pušice S₁ plošča S, ki ima odgovarjajoče prehajalne odprtine za tri vijačne pušice C in za sukalno pušico E. S tem se obenem tudi pritrdi ključavnici oboj A na vratih T, tako da se istega od zunanje strani vrat ne mora odvzeti.

Če so vrata pri nabitnih ključavnicah debelejša kot dolžina razdaljne cevke S₂, potem se na notranji strani vrat T odvzame toliko materiala, da se zamore priviti oboj ključavnice A na koncih cevki S₁. Ako pa je debelost vrat T manjša kot dolžina cevke S₂ polem se med ključavniskim obojem A in vratmi T vloži priloga v potrebnih debelosti dolžine predstoječih cevnih koncov in se vijaki S₁ navijajo tako dolgo, dokler ni našedel oboj A na koncih cevke S₂.

Pri vdolbnih ključavnicah je uvaževati to na obeh straneh vrat.

Prospeh trajne ustalitve (razdelitve) plošč S napram ključavniskem oboju A obstoji v tem, da zadeje kot ključ služeča šablonu Z tako na zunanji, kakor notranji strani vrat vedno na iste podstavne ploskve, na

katerih je bila šablona prvočno pri izdelavi ključavnice preizkušena. Odpiranje in zapiranje teh ključavnic je torej od pravilne vpostavitve istih v vrata popolnoma neodvisno.

Patentne zahteve:

1. Kombinirana ključavnica brez vzmetljivca označena s tem, da je v oboju ključavnice (A) napravljeno tri ali več vzporednih, z vijjem obdanih povprečnih prevrlin (D₁), ki segajo deloma v zapiralni organ (obešaljna kljuka B, fig. 1—4 ali zapah R, fig. 6—9), ki je vrinjen v gladko odprtino ključaničnega oboja (A), medtem ko so v teh prečnih prevrlinah (D₁) vložene, proti popolnem izviju zavarovane vijačne pušice (C) z zunaj ključavničnega oboja (A) se nahajajočimi prijemki (C₂) in s tem zapiralni organ (B₁, R) v ključavniškem oboju zapahnejo (fig. 2, levo, in fig. 4) in da ima vsaka vijačna pušica na kateremkoli mestu gladki izjem ki odgovarja prečni zarezi (B₂, fig. 2, desno, in fig. 4) na delu presegajočega zapiralnega organa (B₁, fig. 1—4 in R fig. 6—9) (C₁) v svrhu, da pridejo z zasukom vijačne pušice (C) njih zareze (C₁) tačno nasproti izjemam (B₂) zapiralnega organa (B₁, R) in se more ta organ vriniti v oboj ključavnice.

2. Izvedbena oblika ključavnice po zahtevi 1, naznačena s tem, da se med prijemke (C₂) vijačnih pušic (C) in ključavnični oboj (A) vrine viličasta pločevinasta šablona (Z, fig. 5 in 1) čegar vilično zobovje (Z₁, Z₂, Z₃) ima v okolišu pripadajočega prijemka (C₂) lakšo debelost, da pridejo ob navijanju glavic (C₂) na to šablonu (fig. 3) zareze (C₁) vseh vijačnih pušic (C) točno nasproti zarezam (B₂) zapiralnega organa (B₁).

3. Izvedbena oblika ključavnice po zahtevah 1 in 2, kot viseče ključavnice, označena s tem, da so v masivnem oboju (A) ključavnice (fig. 1—4) napravljene vzporedno k ravnini obeh locnev (B₁, B₂) vrinljive obešalne kljuke prečne prevrline (D₁)

za vijačne pušice (C) in se od sredine ključavnice do nasproti ležeče obojeve stene razširijo v glatko prevrlino nekoliko večjega premora ki je od zunaj zaprta (D₃) in v kateri se premika glavica (C₃) vijačnih pušic (C), ki preprečujejo popolno izvije islih.

4. Izvedbena oblika ključavnice v smislu zahtev 1 in 2 kot nabitne ali vdolbne ključavnice, označena s tem, da prijemajo vijačne pušice (C) na gornjem robu ključavničnega zapaha (R, fig. 6—9), prehajajo skozi ključavnični oboj in imajo na notranji in zunanji strani prijemke (C₂ in C'₂), dočim ima spodnji rob ključavničnega zapaha (R) obzobje, v katero prijema zobato kolesce v ključavničnem oboju (A) prehajalne in na obeh koncih s prijemki (E₁ in E'₁) opremljene sukalne pušice (E) v svrhu premikanja zapaha (R) v odprtlo ali zaprto stanje.

5. Izvedbena oblika nabitne ali vdolbne ključavnice po zahtevah 2 in 4, označena s tem, da je kot ključ služeča šablona (Z) opremljena s pravokotno zapognjenim hrbljem (R'), ki izkazuje na notranji strani viličastemu zobovju (Z₁, Z₂, Z₃) odgovarjajoče stopnje (R₁, R₂, R₃) za prijemke (C'₂) da pridejo zarezi (B₂) na ključavničnem hrblju (R') točno nasproti izjemam (C₁), in na vijačnih pušicah (C) pri odpiranju vrat (T) od zunanje strani s privitjem zunanjih prijemkov (C₂) na vilično zobovje (Z₁, Z₂, Z₃) in pri odpiranju vrat (T) od notranje strani s privitjem notranjih prijemkov (C'₂) na stopnje (R₁, R₂, R₃) viličnega hrbla (R').

6. Izvedbena oblika nabitne ali vdolbne ključavnice po zahtevi 5, označena s tem da se vzporedno k zunanji steni (fig. 6—8) ali zunanji in notranji steni (fig. 9) ključavničnega oboja (A) uravna v normalni debelosti vrat (T) odgovarjajoča oddaljenost s prehodnimi odprtlinami za vijačne pušice (C) in sukalno pušico (E) opremljena odjemalno pritrjena plošča (S) v svrhu da je funkcija koč ključ služeče šablone (Z) neodvisna od vpostavitve ključavnice v vratih (T).

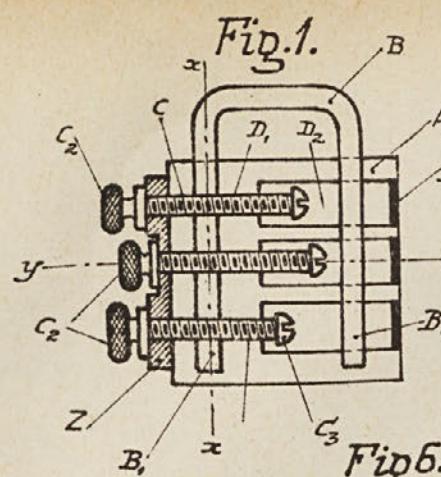
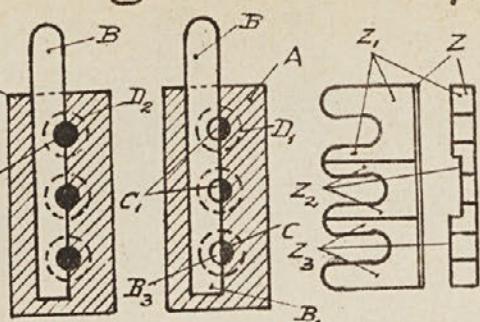

Fig. 2.

Adpatent broj 8984.

Fig. 5.

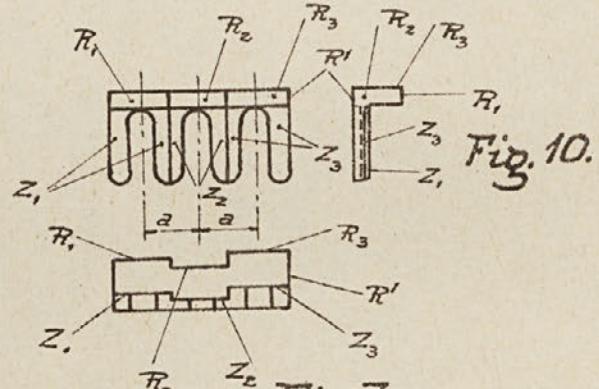
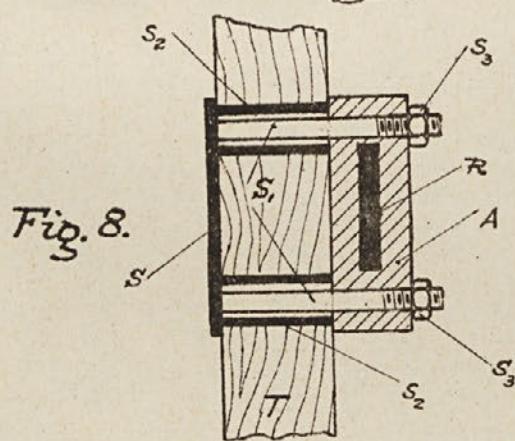
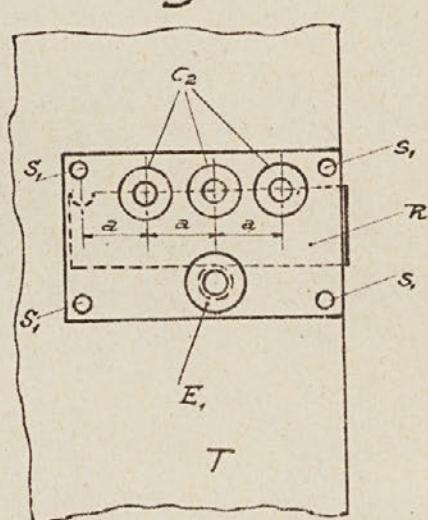

Fig. 3.

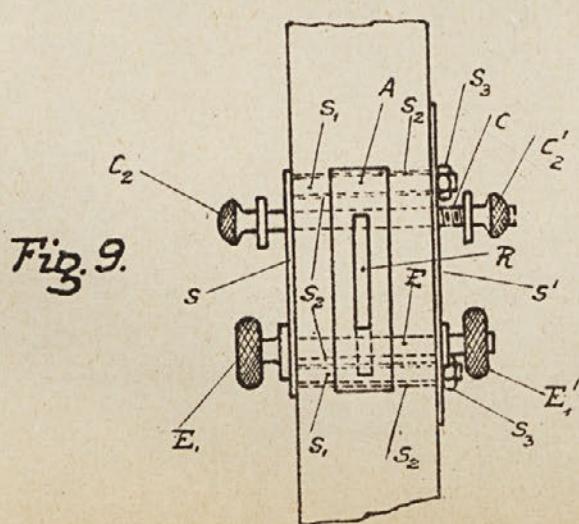
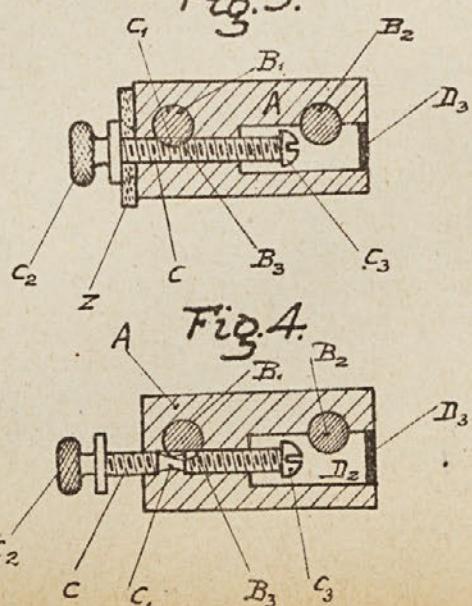

Fig. 4.

